

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/54357>

Please be advised that this information was generated on 2019-04-23 and may be subject to change.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip Review

Afl. 2006-25

24 mei 2006

Successierechtelijke bedrijfsopvolgingsfaciliteiten 'Internationale bedrijvigheid en de Tour de facilités'

In *EstateTip Review* van vorige week (2006-24) hebben we de draad van de 'internationale estate planning' weer opgepakt. We hebben kunnen zien dat als gevolg van de door verschillende Staten gehanteerde aanknopingspunten niet zelden *dubbele* of zelfs *meervoudige* successierechtheffing kan ontstaan. Internationale of nationale maatregelen ter voorkoming daarvan ontbreken veelal of geven slechts een 'doekje voor het bloeden'. Daarop zullen we in een volgende *EstateTip Review* nog terugkomen.

Veel landen hanteren het *situsbeginsel* als heffingsgrondslag voor onder andere het successierecht. Op grond hiervan heft een Staat over de verkrijging '*krachtens erfrecht*' van goederen die zich binnen haar landsgrenzen bevinden, mits de erflater ten tijde van zijn overlijden *niet* binnen het desbetreffende land – werkelijk of fictief – woonachtig is.

Zo ook Nederland.

Artikel 1 lid 1 onder 3° SW 1956 bepaalt immers dat *recht van overgang* wordt geheven van de waarde van het in artikel 5 lid 2 SW 1956 nader omschrevene, verkregen krachtens schenking, of krachtens erfrecht door het overlijden van iemand die ten tijde van die schenking of van dat overlijden *niet* binnen het Rijk woonde. Artikel 5 leden 2 en 3 SW 1956 geven vervolgens aan over – de waarde van – welke '*binnenlandse bezittingen*' recht van overgang wordt geheven. Kort gezegd komt het neer op 'binnenlandse ondernemingen' en 'binnenlandse (quasi-)onroerende zaken'.

Een kardinaal verschil tussen de heffing van het recht van overgang en van successie-/schenkingsrecht is gelegen in het feit dat voor het overgangsrecht *géén vrijstellingen* in de SW 1956 beschikbaar zijn, terwijl de tarieven voor bedoelde belastingen wel dezelfde zijn. Het zal duidelijk zijn dat dit verschil de belastingdruk behoorlijk kan beïnvloeden.

Allerminst zeker is het dan ook dat het ontbreken van 'overgangsrechtelijke' vrijstellingen door de 'EG-rechtbeugel' kan. De wetgever was daarop blijkbaar ook niet helemaal gerust, zodat een verkrijger onder omstandigheden kan kiezen uit heffing van successie-/schenkingsrecht mét vrijstellingen of recht van overgang zónder vrijstellingen. De keuzeregeling die is opgenomen in artikel 1 lid 4 SW 1956 is

– voor het successierecht – inzetbaar indien de nalatenschap voor 90% of meer bestaat uit Nederlandse situsgoederen ('binnenlandse bezittingen'). De verkrijgers zullen een rekensom maken, waarbij ten voordele van de '90%-regeling' de ruimere schuldenaftrek en de vrijstellingen voor het successierecht pleiten, maar daar tegen het feit dat over alle goederen van erflater, dus ook niet-situsgoederen en buitenlands bezittingen, Nederlands successierecht zal worden geheven.

Voor de verkrijging van 'binnenlands ondernemingsvermogen' mogen de successierechtelijke bedrijfsopvolgingsfaciliteiten zeker niet uit het oog worden verloren. De – onder meer – in artikel 35b e.v. SW 1956 vormgegeven faciliteiten leveren immers 'materieel' gezien ook een vrijstelling op, en wel tot een bedrag van 60% van de waarde van het verkregen ondernemingsvermogen (en per 1 januari 2007 zelfs 75%). De faciliteiten zijn vanwege hun eminente belang voor de estate planning al een en andermaal in *EstateTip Review* aan bod geweest (zie 2004-05, 2004-27, 2005-19, 2005-37). Alhoewel deze faciliteiten uitpakken als een vrijstelling, zijn deze 'qua techniek' anders vormgegeven en zult u in de desbetreffende bepalingen ook niet kunnen lezen dat deze slechts van toepassing zijn op successie-/schenkingsrecht.

Voor de verkrijging krachtens erfrecht van 'binnenlands ondernemingsvermogen' zou de bedrijfsopvolgingsvrijstelling het nadelige effect van het ontbreken van een vrijstelling als bedoeld in artikel 32 SW 1956 weg kunnen nemen en de balans dan ook voor het overgangsrecht kunnen laten doorslaan. Bij keuze voor successierechtheffing dient men immers rekening te houden met het nadeel dat ook andere dan Nederlandse situsgoederen onder de heffing van het successierecht kunnen worden gebracht.

Helaas gaat deze 'bedrijfsopvolgingsvlieger' niet op. De faciliteiten zijn namelijk *niet* van toepassing op de verkrijging van ondernemingsvermogen, dat met het recht van overgang wordt belast. Indien Nederland overgangsrecht heft, is het volgens de minister aan het land dat de gehele nalatenschap belast om te bezien welke verminderingen of vrijstellingen passen binnen het betreffende stelsel van successierecht. Met het door Nederland geheven recht van overgang wordt door de andere heffende staat rekening gehouden op grond van een gesloten verdrag, of, indien dat ontbreekt, op grond van een eenzijdige regeling ter voorkoming van dubbele belasting, zo veronderstelt hij. Daarom kent het recht van overgang geen vrijstellingen en zijn de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten daarop niet van toepassing (Kamerstukken 1997/98, 25 688, nr. 6, p. 9).

De redenering van de bewindspersoon is als zodanig begrijpelijk, maar getuigt niet van veel inzicht in de 'internationale successierechtverhoudingen', waar verdragen zeer schaars zijn en eenzijdige, nationale regelingen ter vermindering van dubbele belasting in economische zin de dubbele heffing veelal slechts marginaal verminderen en niet vermijden.

Opnieuw 'rekenen' dus en de balans opmaken. Wordt het successie- of overgangsrecht?

Wellicht dat de balans doorslaat naar het successierecht. Blijkbaar weegt de toepassing van vrijstellingen, waaronder de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten, en de ruimere schuldenaftrek dan op tegen de heffing van Nederlands successierecht over

andere dan Nederlandse situsgoederen. Daarbij mag echter niet uit het oog worden verloren dat het 'buitenland' zich voor zijn heffing mogelijk niets aantrekt van de in Nederland uitgebrachte keuze en wellicht geen of ontoereikende voorzieningen voor de dubbele successierechtheffing kent.

Het is dan ook niet slechts de vergelijking tussen – Nederlands – successie- of overgangsrecht waarop de keuze mag worden genomen. Uiteindelijk bepaalt de optelsom van de in *alle* betrokken Staten geheven successiebelastingen welke keuze de voorkeur verdient.

Planning met de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten op nationaal niveau is geen sinecure, op internationaal niveau moet er nog een 'tandje worden bijgeschakeld'.

Wilt u ook mee doen aan deze 'Tour de Facilités', meldt u zich dan tijdig aan voor de cursus 'Actualiteiten Bedrijfsopvolgingsfaciliteiten met model ondernemersclausules' op 26 juni 2006. Voor informatie kunt u terecht op (0348) 44 44 90.

Tot volgende week!

ScholsBurgerhartSchols

www.scholsburgerhartschols.nl

Boom Juridische uitgevers

www.bju.nl

© 2006 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.